

Tradicinis susitikimas su Vilniaus universiteto Senato pirmininke

Vilniaus universiteto profesorių emeritų klubo (VUPEK) narių susitikimai su VU Senato vadovais tapo tradiciniai. Per mūsų Alma Mater 443-ąją gimtadienį (2022 04 01) klubo nariai turėjo galimybę susitikti su Senato pirmininke profesore Dainora Pociūte-Abukevičiene (plačiau apie tai žr. [Vilniaus universiteto profesorių emeritų klubas \(PEK\)](#)). Š. m. vasario 7 d. visuotiniame VUPEK narių ataskaitiniame- rinkiminiame susirinkime buvo aptariamas 2023 m. veiklos planas. Jame pirmu punktu numatytas susitikimas su naujos Senato kadencijos pirmininke profesore Egle Lastauskiene. Profesorei maloniai sutikus, PEK narių susirinkimas draugiškoje aplinkoje (prie kavos puodelio) įvyko Senato posėdžių salėje balandžio 12 d. Susitikime dalyvavo 19 profesorių emeritų: klubo valdybos nariai (prezidentas V. Kučinskas, viceprezidentas A. F. Orliukas, K. Jarašiūnas, V. S. Laurinavičius ir E. Manstavičius), taip pat aktyvesni profesoriai (E. Butkus, A. Jurgaitis, L. Kimtys, Z. A. Kučinskienė, J. Kulyš, V. Lakis, J. Mackevičius, V. Paulauskas, Š. Raudys, R. Rotomskis, A. P. Stabinis, V. J. Triponis, V. Usonis ir P. H. Vaitkevičius).

Prezidentas papasakojo Senato pirmininkei apie klubo kūrimosi ištakas, trumpai apžvelgė tas veiklas, kurios buvo vykdomos nuo 2018 m. klubo įsikūrimo pradžios, ir supažindino su numatomais kultūrinės bei socialinės 2023 m. veiklos planais. Jis pažymėjo, kad daugelis emeritų, kaip ir dirbdami VU, tęsia savo mokslinę- pedagoginę veiklą publikuodami straipsnius prestižiniuose mokslo žurnaluose, yra monografijų bendraautoriai bei vadovauja doktorantams. Buvo užsiminta ir apie VUPE ženkliuką; reiktų jį pagaminti ir įteikti visiems esantiems bei naujiems Senato patvirtintiems emeritams jų inauguracijos metu.

Senato pirmininkė padėkojo už šią apžvalgą, pasidžiaugė emeritų aktyvumu, jų įvairiapusėmis veiklomis. Savo ruožtu klubo viceprezidentas pasidomėjo apie galimybę iš dalies finansuoti Senato mokslo komiteto lėšomis tuos PE, kurie vyksta į mokslines konferencijas su kviestiniais pranešimais. Pirmininkė neatmetė tokios galimybės.

V. S. Laurinavičius iškėlė problemą dėl emeritų dalyvavimo ekspertinėje veikloje. K. Jarašiūnas papildė kolegos siūlymą dėl emeritų, kaip potencialių ekspertų, vaidmens rengiant mokslinius projektus. Jis paminėjo, kad 2021–2025 m. VU Strateginiame plane yra deklaruojama ekspertinė veikla. Tad PE galėtų profesionaliai talkinti, nes turi sukaupę visokeriopą patirtį įvairiose mokslo srityse.

Šiuo klausimu pasisakė R. Rotomskis. Jis pažymėjo, kad kai kurių projektų tarpines ir galutines ataskaitas vertinti labai sunku, nes atliktas darbas ir gauti rezultatai nedera su projekto rengėjų teikiama mokslinių tyrimų, jų išvadų interpretacija ir apibendrinimu šių dienų mokslinės minties kontekste. Kartais projekte numatomi išspręsti uždaviniai disonuoja su visuotinai priimtomis ir moksliskai patvirtintomis normomis ar dėsningumais. Todėl manoma, kad emeritai galėtų padėti Vilniaus universiteto administracijai ir mokslo skyriui atrenkant kokybiškus Lietuvos mokslo tarybai (LMT) teikiamus VU kolegų projektus.

Senato pirmininkė teigiamai įvertino šią iniciatyvą, tačiau pastebėjo, kad būtų daug vertingiau, jeigu VU emeritai ne tik vertintų jau parengtų projektų kokybę, teiktų argumentuotas rekomendacijas, kuriuos projektus atmesti ar iš esmės peržiūrėti, tačiau ir padėtų VU kolegoms kokybiškiau juos

parengti. Argumentuodama ji paminėjo, kad Europoje iki projekto pateikimo grupė kvalifikuotų ekspertų projektų rengėjams teikia konsultacijas. Jų metu aptariami projektų ypatumai ir rekomenduojama, kaip sustiprinti jų vertę, kad būtų galima gauti finansavimą po ekspertinio vertinimo.

Po R. Rotomskio ir V. S. Laurinavičiaus pasisakymų šiuo klausimu bei kelių pastabų iš posėdžio dalyvių manoma, kad reikėtų šią diskusiją pratęsti jau sukonkretinant galimą emeritų ekspertų grupės įsitraukimą į ekspertavimo / konsultavimo procesą. Reikia priimti domėn VU teikiamų LMT projektų rengimo tvarką ir specifines ekspertavimo LMT sąlygas. Beje, E. Butkus pažymėjo, kad LMT neriboja ekspertų amžiaus ir kai kurie emeritai dalyvauja vertinimuose. Tačiau daugumą projektų vertinimų atlieka užsienio ekspertai. Universiteto padaliniuose galima numatyti tvarką, kaip emeritai galėtų konsultuoti paraiškų rengėjus ar dalyvauti vertinimuose. Procedūras reiktų suderinti padalinių viduje, tačiau klubas, kuris nėra institucija, neturėtų šį procesą reglamentuoti ar reguliuoti. Be to, galima individuali konsultacinė veikla. Vis dėlto šis renginys nėra skirtas vertinimo klausimams nagrinėti, nereiktų nukrypti nuo susitikimo temos.

Savo pasisakyme K. Jarašiūnas pastebėjo, kad viešojo spaudoje periodiškai stebimas Universiteto reputacijos menkinimas, kuris atsiranda dėl neatsakingos akademinės veiklos Universiteto kamieniniuose padaliniuose. Jis paminėjo atvejus su prof. V. Radžvilu TSPMI, Gairių klausimą Filologijos fakultete ir pastarųjų dienų įvykius Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos katedroje. Čia socialinių LRT partnerių iniciatyva studijų programos komitete buvo svarstomas doc. dr. J. Mažylės tinkamumas dirbti Universitete vien dėl jos išsakytos nuomonės OpTV laidoje. Šiuo pagrindu šis studijų komitetas net pateikė skundą VU Centrinei akademinės etikos komisijai. Tačiau pastaroji nusprendė, kad VU dėstytoja nepažeidė etikos. Tad K. Jarašiūnas iškėlė pagrįstą klausimą, aptartą PEK valdybos posėdyje, dėl teisės kalbėti viso Universiteto vardu neprisiimant atsakomybės už savo veiksmų padarinius ir sukeltą reputacinę žalą bendruomenei. Kokia Senato pozicija tokiais atvejais, ypač pastaruoju? Senato pirmininkė atsakė, kad dėl dr. J. Mažylės yra dvi komisijos: viena Komunikacijos fakultete, vadovaujama dekanės, ir kita – Rektoriaus sudaryta komisija. K. Jarašiūnas išsakė nuomonę, kad sudarant komisijas probleminiams klausimams spręsti vertėtų įtraukti ir profesorius emeritus. Senato pirmininkė pritarė, kad situacija nėra paprasta ir komisijos tęs darbą.

Klubo prezidentas visų susirinkusiųjų vardu padėkojo prof. Eglei Lastauskienei už nuoširdų bendravimą ir įteikė gėlių. Vėliau prezidentas pasveikino su 80-mečio jubiliejumi profesorių Algirdą Petrą Stabinį. Bendravimas tęsėsi prie kavos ir mielos prof. emeritų globėjos Kotrynos Martinkutės paruoštų vaišių.

Susitikimą primins bendra dalyvių nuotrauka.

Renginį organizavo: Kotryna Martinkutė, prof. V. S. Laurinavičius, prof. A. F. Orliukas, prof. V. Kučinskas; aprašą parengė prof. A. F. Orliukas.